

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. TH. LIMPERG JR., A. NIERHOFF EN H. R. REDER.

RUBRIEK REDACTEUREN: EXAMEN-VRAAGSTUKKEN: ABR. MEY EN Drs. J. PAARDEKOOPEER — LITERATUUR: M. M. DEEN Jr. EN A. ROBLES
BESLECHTE GESCHILLEN: Mr. A. E. J. NYSINGH — UIT DE FINANTIEELE HUISHOUDING DER OVERHEID: J. H. TEXTOR — UIT HET BUITEN-
LAND: J. E. ERDMAN, C. A. HUYSMAN EN C. J. MEIJER — EFFICIËNTIE: C. A. BLAZER EN L. POLAK — REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-
LITERATUUR: Mej. Dr. R. PHILIPS, Drs. G. L. GROENEVELD, J. P. DE HAAN EN J. C. SPANGENBERG

MEDEWERKERS: PROF. Mr. Dr. H. W. C. BORDEWIJK, J. P. CROIN, Mr. P. J. DAM, E. VAN DIEN, W. H. ELLES, G. W. FRESE, PROF. Dr. Ir.
J. GOUDRIAAN Jr., Dr. W. J. HARTMANN, S. KONIJN, R. KUIJPER, PROF. Dr. N. J. POLAK, J. E. SPINOSA CATTELA, Dr. A. STERNHEIM,
PROF. J. G. CH. VOLMER

SECRETARIS DER REDACTIE - C. VERWEY
TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 26600

UITGEVER: J. MUUSSES — PURMEREND
TELEFOON 77 — GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDRAGEN WORDT NIET TERUGGE-
GEVEN. - NADRUK IS GEOORLOEFD. ZOO DE BRON WORDT GE-
NOEMD. - BOEKEN TER RECENSIE EN ALLE ANDERE STUKKEN
VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS.

VERSCIJNT MAANDELIJKS, BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS.
ABONNEMENT PER JAAR F 10 —. FRANCO PER POST F 10.24. BUITEN-
LAND F 10.60. MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHEELEN
JAARGANG

INHOUD

Van de Redactietafel	Blz.	1
Efficiencydagen	"	2
Examenvraagstukken	"	2
Red. Abr. Mey en Drs. J. Paardekooper Vraagstuk II Federatief examen N.I.v.A. en N.O.v.A. van Nov. 1928 (Onderzoek inz. overneming aandee- len van een concurrerend bedrijf)		
Literatuur	"	4
Red. M. M. Deen Jr. en R. Robles De kritiek op „Profits” van Victor Valentinovitch Novogilow door Mr. Dr. A. Spanjer		
De Gouvernements Accountantsdienst in Ned.-Indië	"	5
Lezing van W. de Vries Gzn.		
Boekbeoordelingen	"	7
Mr. Dr. J. H. van Zanten, Leerboek der statistische methode; door Prof. Mr. H. Frijda Verbandstagsvorträge des Verbandes Deutscher Bücherrevisoren, Heft 19; door G. J. H. Hogeweg		
Repertorium van tijdschrift-literatuur op het gebied van Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde	"	9
Federatief Examen van het Nederlandsch Instituut van Ac- countants en de Nederlandsche Organisatie van Accoun- tants	"	14
Accountancy C (Slot)		
Bedrijfsstudiegroepen voor openbaar en particulier beheer	"	16
Mededeelingen waarvan plaatsing werd verzocht	"	16
Ontvangen Boekwerken	"	16

VAN DE REDACTIETAfel

Wij bieden onzen lezers onze verontschuldiging aan voor de late verschijning van dit nummer. De oorzaak daarvan is gelegen in onzen wensch om het nieuwe jaar te openen met het opnemen van de Rubriek waarvan aan het slot van dit

redactioneel bericht wordt melding gemaakt. Zoals het met het nieuwe pleegt te gaan, de aanvankelijke vorm bleek voor vele verbeteringen vatbaar te zijn en het aanbrengen en bespreken daarvan kostte meer tijd dan werd verwacht. Wij vertrouwen echter, dat de lezers de aanwinst het wachten wel waard zullen vinden.

Het doet ons leed te moeten mededeelen, dat de heer *James Polak* tengevolge van zijn benoeming tot lid van het Bureau van het Federatief Examen van het Ned. Inst. v. Accountants en de Nederl. Organ. v. Accountants niet in de gelegenheid is om langer met den heer *Abr. Mey* als Rubriekredacteur van „Examenvraagstukken” aan ons blad mede te werken. Wij billijken het motief, doch laten hem noode gaan. De studeerende lezers zijn den heer *Polak* veel verplicht voor het werk, dat hij in hun belang, eerst als redacteur van „Uit en Voor de Praktijk” later van „Examenvraagstukken” heeft gedaan. Wij brengen hem van deze plaats er gaarne nog eens hulde voor. De heer *Polak* blijft als vast medewerker aan het blad verbonden. De Heer Drs. *J. Paardekooper* heeft zich op ons verzoek bereid verklaard om in de plaats van den heer *James Polak* met den heer *Abr. Mey* het Rubriekredacteurschap van „Examenvraagstukken” op zich te nemen. Wij heeten hem welkom in den kring der redacteurs en wenschen hem bij het moeilijk werk, dat hem wacht, succes toe.

Verder verheugt het ons te kunnen mededeelen, dat de heer *J. H. Textor* zal optreden als redacteur van een nieuwe Rubriek „Uit de financiële huishouding der overheid”. In het volgend nummer zal voor de eerste maal onder genoemd hoofd een artikel van zijn hand voorkomen. Het is genummerd III, omdat het tot de serie behoort, die de heer *Textor* onlangs in ons blad begon. Dit begin was ons aanleiding genoemden heer te verzoe-ken een vaste Rubriek te verzorgen, welke uitnoodiging de heer *Textor* tot ons genoegen heeft aanvaard.

Niet minder verheugt het ons, dat de heer *C. A. Blazer* gehoor wilde geven aan ons verzoek om naast den heer *L. Polak* als Rubriekredacteur van „Efficientie” zich aan het blad te verbinden. Wij zeggen hem daarvoor dank.

Ten slotte verblijdt het ons de lezers te kunnen opmerkzaam maken op de Rubriek *Repertorium van Tijdschrift-literatuur op het gebied van Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde*, die,

zoals in den aanvang van dit bericht aan de lezers reeds werd aangeduid, in dit nummer wordt geopend.

Voor de bijzonderheden van inrichting en doel verwijzen wij naar de toelichting, waarmede de samenstellers haar bij de lezers inleiden.

EFFICIENCYDAGEN

Op 18 en 19 December l.l. werden door het Nederlandsch Instituut voor Efficiency in samenwerking met het daarmede verbonden Nederlandsch Instituut voor Documentatie en Registratuur een tweetal Efficiencydagen georganiseerd, welke mij aanleiding geven de bijzondere aandacht onzer lezers op deze vereenigingen te vestigen, voorzover dat nog noodig mocht zijn.

Het Nederlandsch Instituut voor Efficiency is opgericht in 1926 en bedoelt te zijn het centrale punt, van waar alle streven naar Efficiency in Nederland wordt aangemoedigd, en waar de onderwerpen, daarmede verband houdende, worden bestudeerd. In het Instituut zijn reeds verschillende studie-commissies gevormd, aan elk waarvan een bepaald onderwerp ter behandeling is gegeven. Het ligt voor de hand, dat in den korten tijd van zijn bestaan het Instituut nog niet tot publiceeren van bepaalde resultaten gekomen is, maar ongetwijfeld zullen deze eerlang volgen en dan de aandacht van de lezers van dit blad, speciaal ook van de accountants onder hen, ten volle verdienen.

Het bevorderen van efficiency in het bedrijfsleven toch is een der plichten van den accountant. Hij moet zich daarom uit hoofde van dien plicht wel interesseeren in een vereeniging waar de bestudeering van efficiency in al haar verbandingen met het bedrijfsleven een onderwerp van ernstige studie uitmaakt.

Ongetwijfeld is het Instituut voor Efficiency nog niet genoeg in de accountantskringen bekend en daardoor nog onbemind, want ik ontmoette slechts weinige collega's op de Efficiencydagen. Toch moeten die dagen naar mijn meening voornamelijk wel de aandacht der accountants getrokken hebben.

Het Instituut nam een proef met een nieuw systeem voor het houden van zulk een algemeene vergadering. Op beide dagen, toegankelijk voor alle leden en geïntroduceerden, werden n.l. een aantal verschillende onderwerpen aan de orde gesteld. Over elk onderwerp werd een prae-advies vooraf toegezonden aan de leden, terwijl deze adviezen voor introducee's tegen een vastgestelden prijs verkrijgbaar waren. Op de vergadering gaf de prae-adviseur een commentaar over zijn onderwerp van ten hoogste 20 minuten, terwijl daarna 20 minuten voor debat werden gesteld. Dit systeem mag in alle opzichten geslaagd heeten. Er konden 11 onderwerpen aan de orde gesteld worden, over elk waarvan zooveel gezegd werd, dat bij de aanwezigen nieuwe of verhoogde belangstelling werd gewekt. Ik hoop, dat van die belangstelling zal blijken, doordat zij, die van andere meening zijn, of andere zijden van de behandelde problemen wenschen te belichten, daarvan in de vakpers uiting zullen geven.

Het Instituut voor Efficiency is er zich natuurlijk van bewust, dat geen der onderwerpen zóó afdoende behandeld kon worden, dat daarover na den Efficiencydag niets nieuws meer te zeggen zou vallen. Het heeft blijkbaar deze problemen eenvoudig weer aan de orde gesteld en daardoor tot verdere bestudeering willen prikkelen. Moge dit pogen met succes bekroond worden.

Ik zal geen lijst geven van alle behandelde onderwerpen; de dagbladen hebben daaraan publiciteit gegeven, en het Bureau van het Instituut voor Efficiency zal ongetwijfeld nog aan aanvragen om toezending der prae-adviezen kunnen voldoen. Het zijn elf handige boekjes in een lossen omslag bijeen gehouden.

waarvan de lezing ook aan studeerenden kan worden aanbevolen.

Als geheel nieuw trekt onder de behandelde onderwerpen de aandacht de „Organisatie van bedrijfsstudiegroepen in Nederland". Groepen van ongeveer onder gelijke omstandigheden werkende niet concurrerende bedrijven zouden worden gevormd, met de bedoeling, dat de leiders dezer bedrijven hun ervaringen op efficiency gebied onderling zullen uitwisselen. Het zoeken naar de „truth about Business Management" in de bedrijven zelf door de leiders, in aansluiting aan de theorieën daaromtrent door de bedrijfseconomen verkondigd, kan niet anders dan vruchtbaar werken. Major *Urwick*, de honorary secretary van eenige zulke studiegroepen, gaf een levendige beschrijving van de ondervinding in Groot Brittannië opgedaan met de vorming van Management Research Groups, waarvan de bedoeling is alle leiders van bedrijven te overtuigen, dat door wetenschappelijk bedrijfsbeheer het resultaat der ondernemingen kan worden verbeterd, de loonen der geëmployeerden kunnen worden verhoogd, en dus de koopkracht der afnemers versterkt, waardoor de afzet kan worden verhoogd.

Het is natuurlijk niet te verwachten, dat deelnemers aan zulke bedrijfsstudiegroepen onmiddellijk resultaten zullen kunnen boeken, het is zelfs gewenscht, dat zij eerder zullen deelnemen met de bedoeling om te geven dan om te ontvangen, maar dan kan een dergelijke samenwerking zeer nuttig effect sorteeren. Als maar eenmaal het ijs gebroken is, en de angst voor elkaar en voor eigen „grootte" geheimen verdwenen is.

Als het Instituut voor Efficiency binnen kort met dit pogen mocht slagen, zou het een verdiend succes boeken, maar wij accountants mogen dat streven niet aan ons voorbij laten gaan. Persoonlijke belangstelling uit onze kringen, persoonlijk medewerken door de accountants, mag en moet verwacht worden, omdat het Instituut voor Efficiency terreinen bewerkt, die ook de hunne zijn, en waarop door samenwerking de best denkbare resultaten kunnen worden verkregen.

G. H.

EXAMENVRAAGSTUKKEN

Red.: ABR. MEY en Drs. J. PAARDEKOOPER

Vraagstuk II Federatief Examen N.I.v.A. en N.O.v.A.
November 1928

(Onderzoek inzake overneming aandeelen van een concurrerend bedrijf)

(Zie pag. 173 in het vorig nummer)

Het vraagstuk behandelt een investigation naar aanleiding van de overname van een concurrerend bedrijf. Als algemeene regel mag voor investigation gelden, dat de te verrichten arbeid moet worden afgeleid uit de doelstelling van het onderzoek, dus m.a.w. uit de informatie, die de opdrachtgever voor zijn bizonder doel noodig heeft. Allereerst zal dat dus moeten worden vastgesteld.

De eerste alinea van het vraagstuk spreekt van een aanbod tot overneming der aandeelen van de N.V. v/h Y. Hiervan leidt men echter niet af, dat dus het doel van het onderzoek is te onderzoeken of de aanbiedingskoers al dan niet te hoog is. Het blijkt duidelijk uit het vraagstuk, dat bij de Maatschappij X andere overwegingen naar voren komen dan alleen de vraag naar den koers van overname.

Maatschappij Y toch bezit een afzetgebied, dat tot dusver door X niet bewerkt is. Mogelijk niet omdat Y zich daar goed inge-